

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่มีขนาดใหญ่ มีความหลากหลายของการดำเนินชีวิตในสังคมทั้งทางด้านฐานะ สภาพสังคม อาชีพ และวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งคนในกรุงเทพมหานครจะต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในสังคม จนเป็นสังคมที่มีความเครียด มีการแข่งขันกันตลอดเวลา โดยรูปแบบของการพัฒนากรุงเทพมหานครนั้นจะถูกกำหนดให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับมหานครใหญ่ ๆ ของโลก ซึ่งเต็มไปด้วยมลพิษที่เกิดจากการจราจร อุบัติหารกรรม ความแออัดของประชากรในสังคม เมืองหลวง และสภาพการทำมาหากินที่มีตลอด 24 ชั่วโมง ที่ไม่ได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อม อีกทั้งสภาพของอาคารสูงและสิ่งก่อสร้างที่มีขนาดใหญ่เข้ามาแทนที่พื้นที่สีเขียวอย่างต่อเนื่องจนทำให้กรุงเทพมหานครมีพื้นที่ที่เป็นสีเขียวไม่เพียงพอต่อการพักผ่อนหย่อนใจ โดยที่มาตรฐานขององค์การอนามัยโลกกำหนดว่า ชุมชนเมืองควรมีพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนอย่างน้อย 4 ตารางเมตรต่อคน แต่ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีสวนสาธารณะเพียง 1.52 ตารางเมตรต่อคน ซึ่งหนทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหาได้คือ กรุงเทพมหานครจะต้องสร้างสวนสาธารณะเพิ่มขึ้น แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถทำได้หรือทำได้ยากมาก เพราะที่ดินมีราคาที่สูงมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือหากต้องเวนคืนที่ดินจำนวนมากจะมีผลกระทบต่อถิ่นที่อยู่อาศัยของประชากร ดังนั้น หนทางหนึ่งที่จะทำให้ได้สถานที่พักผ่อนของคนกรุงเทพมหานครคือ การจัดพื้นที่และสภาพแวดล้อมเดิมของสถานที่ต่าง ๆ ที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะทำเป็นสถานที่พักผ่อน เป็นสวนสาธารณะ หรือให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวจะมีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากกว่า (รายงานพิเศษ ทะเลบางขุนเทียน แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งใหม่ของคนกรุง : www.mcot.or.th)

การจัดสถานที่ที่เป็นที่พักผ่อนหรือสถานที่ท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครนั้นสามารถทำได้หลายพื้นที่ตามความเหมาะสม แต่มีพื้นที่ของเขตบางขุนเทียนซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ของพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่กว้างขวางมีขนาดถึง 123 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันหลายลักษณะ กล่าวคือ มีสภาพเป็นเมืองและชนบท โดยสภาพความเป็นเมืองนั้นจะ

หอสมุดสถาบันราชภัฏธนบุรี

พบเห็นได้ตามถนนสายหลัก เช่น ถนนพระราม 2 ที่มีอาคารพาณิชย์จำนวนมาก และเป็นเขตชุมชนที่มีประชากรอยู่ค่อนข้างหนาแน่น แต่เป็นลักษณะแบบครอบครัวเดี่ยว เช่น ในหมู่บ้านจัดสรร หรือ คอนโดมิเนียม แต่สำหรับสภาพความเป็นชนบทจะพบเห็นได้โดยสภาพทั่วไปของเขตเช่นกัน เช่น การมีสวนผลไม้ขนาดใหญ่ บางแห่งมีสภาพที่รกร้างว่างเปล่าที่เป็นป่าหญ้าหรือบึงที่มีน้ำขังอยู่ในชอยที่ลึกเข้าไป และนอกจากนี้คนในพื้นที่ยังมีลักษณะเป็นสังคมแบบชนบท เช่น มีการทำบุญร่วมกัน การอยู่รวมกันในครอบครัวที่มีคนหลายรุ่นอยู่ด้วยกัน เช่น ลูก หลาน พ่อ แม่ ป้า อา ปู่ ย่า และนอกจากนี้พื้นที่ของเขตบางขุนเทียนยังมีลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งคือ มีอาณาเขตติดกับทะเลทางด้านทะเลอ่าวไทยที่มีความยาวประมาณ 5 กิโลเมตร พื้นที่บริเวณนั้นมีลักษณะเป็นป่าชายเลน และมีภูมิทัศน์ที่ยังคงตามธรรมชาติที่สวยงาม โดยที่วัฒนธรรมและวิถีการดำเนินชีวิตชุมชนยังคงสภาพเดิมอยู่ มีการอาศัยธรรมชาติเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบอาชีพ โดยมีเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับชุมชนและเป็นเอกลักษณ์ คือ การทำเกษตรกรรม ประเภทเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปูทะเล และปลากะพงขาว ฯลฯ ทำให้นำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการค้าขายของเขตบางขุนเทียนที่ว่า

ทะเลกรุงเทพฯ งามเด่น

ป่าชายเลนเคียงคู่

ถิ่นที่อยู่หลวงพ่อไต้

แดนมอญใหญ่พำนัก

แหล่งอนุรักษ์สิ่งแสด

อาหารสดแท้จากทะเล

อย่าล้งเลรีบไปชม

และรับลมที่บางขุนเทียน

(ที่มา : เอกสารแนะนำเขตบางขุนเทียน 2544 : 4)

จากความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ชายฝั่งทะเลเขตบางขุนเทียนดังกล่าวนี้พบว่ามีความน่าสนใจอย่างยิ่งที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเมื่อได้ศึกษาย้อนหลังของสภาพพื้นที่พบว่า มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์พื้นที่ไว้ เพราะว่าเป็นพื้นที่ที่มี "ต้นโกงกาง" ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ป่าชายเลนที่การเติบโตมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะคือ มีความสัมพันธ์กับช่วงระยะเวลาน้ำขึ้นและน้ำลง และมีต้นโกงกางขึ้นจำนวนมากที่บริเวณนี้ (เอกสารการเข้าค่ายพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน รุ่นที่ 1. 2544 : 4) ขณะเดียวกันพื้นที่บริเวณนี้ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับน้ำทะเลกัดเซาะตลิ่งและพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้พื้นที่ป่าชายเลนเกิดความเสียหายและเป็นผลต่อระบบนิเวศของพื้นที่บริเวณนี้อย่างมาก จึงได้มีการสร้างเขื่อนเพื่อป้องกันความเสียหายไว้ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2538 และ

นอกจากนี้พื้นที่ในบริเวณนี้ยังได้รับผลกระทบจากพายุลินดา ในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2540 (รายงานผลกระทบของพายุลินดาต่อพื้นที่เกษตรกรรม. มปป. : 1) อันเป็นผลทำให้พื้นที่เกษตรกรรม และเขื่อนกั้นน้ำทะเลเสียหายอีกด้วย จากเหตุการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นและจากกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงตรัสไว้ว่า “ป่าชายเลนมีประโยชน์ต่อระบบนิเวศของพื้นที่ชายฝั่งทะเลและอ่าวไทย แต่ในปัจจุบันถูกบุกรุกทำลายไปจึงควรหาทางป้องกัน อนุรักษ์ และขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะต้นโกงกาง ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ป่าชายเลนที่แปลกและขยายพันธุ์ค่อนข้างยาก เพราะต้องอาศัยน้ำขึ้นลงในการเติบโตด้วย” (ฐานุสรณ์ สมบุญญฤทธิ์. มปป. 2) ทางภาครัฐจึงได้นำมาเป็นแนวทางในการกำหนดแผนเพื่อพัฒนาพื้นที่ป่าชายเลนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 และกรุงเทพมหานครได้นำมากำหนดในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 โดยกำหนดไว้ว่า ควรมีการผลักดันให้มีการฟื้นฟูและพัฒนาป่าชายเลนด้วยเช่นกัน ซึ่งกรุงเทพมหานครมีเพียงแห่งเดียวที่เขตบางขุนเทียน ดังนั้นทางกรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตบางขุนเทียนจึงได้นำมากำหนดเป้าหมายหลักในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลเขตบางขุนเทียน ที่จะต้องได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายของการเปิดเขตบางขุนเทียน “ทะเลกรุงเทพ” ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของชาวกรุงเทพฯ เพื่อจะแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจของชุมชนควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ป่าชายเลน โดยมีข้อกำหนด คือ ต้องกระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่ท้องถิ่น ซึ่งย่อหมายถึงประชาชนในพื้นที่เขตป่าชายเลนของเขตบางขุนเทียนต้องมีความพร้อมและมีความต้องการที่จะเปิดเขตบางขุนเทียนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวด้วยจิตสำนึกของการมีส่วนร่วม การให้ความร่วมมือและเสนอความคิดเห็น ความต้องการทั้งทางตรงและทางอ้อมในการแก้ปัญหาและพัฒนาด้วยตนเอง (แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 2544 : 27-30) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ที่จะบรรลุจุดประสงค์ 3 ด้าน คือ 1. การเสริมสร้างขีดความสามารถจากรากฐานสังคมให้เข้มแข็ง 2. การปรับตัวทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานการพึ่งตนเอง และ 3. ปฏิรูปการบริหารปกครองให้กระจายอำนาจสู่ชุมชน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 9 พ.ศ.2545-2549)

แนวทางการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน ตามแผนการพัฒนากทมมหานคร ฉบับที่ 6 ดังกล่าว เป็นการนำหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์พื้นที่ สภาพแวดล้อม และชุมชน เพื่อจะใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และมรดกทางวัฒนธรรมอย่างคุ้มค่า อันก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดในทิศทางพัฒนา ตั้งแต่การจัดทำผังและการวางแผน พัฒนาพื้นที่ รวมไปถึงในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่ในด้านต่าง ๆ อันเป็นความพยายามใน การพัฒนาที่จะต้องมีการวางกลยุทธ์ในการพัฒนาอย่างรอบคอบตรงตามหลักวิชาการภายใต้ แนวทาง “พัฒนาคู่อนุรักษ์ เพื่อพิทักษ์การท่องเที่ยวไทย” (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป. : 4) ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของ “นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”

จากที่กล่าวมาเห็นได้ว่า ได้มีการนำแนวทงนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาใช้ในการ พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน ดังนั้นเพื่อให้ทราบว่าจะเกิดผลในทางปฏิบัติตาม หลักการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้มากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการ เปลี่ยนแปลงของพื้นที่ และผลการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางสังคม ตลอดจนศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในพื้นที่และผู้ที่มีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ ในการที่จะพัฒนาให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสม กับการเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป อันจะเป็นแบบอย่างให้กับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในประเทศ และให้เป็นสถานที่ที่มีความสมดุลของการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน ตั้งแต่อดีต ถึงปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน เพื่อการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

จากการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา สภาพการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน มาเป็นแนวทางการดำเนินการการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน และนำมาเป็นบทเรียนต่อการท่องเที่ยวตามหลักการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป

ส่วนในการศึกษาปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาพื้นที่นั้นนำมาใช้เป็นแนวทางในการนำเสนอเพื่อปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อมพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน ให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และจากแนวทางการปฏิบัติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียนต่อไป

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ในด้านเนื้อหาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ 4 ส่วนคือ ในส่วนแรกเป็นการศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วนที่สองเป็นการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการพัฒนาชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงลักษณะการจัดตั้งและการพัฒนาองค์กรของชุมชน ส่วนที่สามจะเป็นการศึกษาในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าจะสามารถนำประโยชน์จากการที่มีองค์กรของชุมชนมาช่วยกำหนดในการพัฒนาถิ่นที่อยู่ของชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนเดียวกันและความสัมพันธ์กับชุมชนอื่น และสุดท้ายเป็นการศึกษากระบวนการสร้างภาคีในการพัฒนา เพื่อให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชนในการร่วมกันพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และทำทนายต่อการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของพื้นที่ จึงได้ศึกษาเพื่อต้องการจะตอบคำถามว่าพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียนนี้ สามารถที่จะพัฒนาให้เป็นลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้หรือไม่ตามหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นจึงต้องทำการศึกษาประวัติความเป็นมาของชุมชน การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ ที่ยังคงมีลักษณะเดิมเหลืออยู่หรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์สภาพของพื้นที่ให้คงไว้ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหาของชุมชนและการร่วมกันพัฒนาพื้นที่ว่ามีแนวทางอย่างไร อีกทั้งการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวนี้จากที่ได้ศึกษาเห็นได้ว่าจะต้องมีภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา จึงต้องศึกษาถึงประเด็นในการพัฒนาเพื่ออนุรักษ์พื้นที่หรือเพื่อแก้ปัญหาอื่นใดในบริเวณนี้ อันจะทำให้เกิดประโยชน์หรือผลกระทบอื่นใดต่อชุมชนและพื้นที่ และต้องการศึกษาถึงความร่วมมือหรือความเกี่ยวข้องของภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน ที่มีต่อการพัฒนาพื้นที่ไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าได้มีการร่วมมือกันอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคใดบ้าง และประเด็นความร่วมมือใดที่จะพัฒนาเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพื้นที่ได้บ้าง

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียนในเนื้อที่ประมาณ 2,735 ไร่ ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่หมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 10 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยจะศึกษาพื้นที่เป้าหมายคือ พื้นที่ที่เป็นเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือ ตั้งแต่วัดประชาบำรุง จนถึง ปากอ่าวไทย

4.3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ภาคประชาชน ภาครัฐ และ ภาคเอกชน ซึ่งภาคประชาชน ได้แก่ ราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน เพื่อทราบถึงประวัติ/ความเป็นมาของชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ความสัมพันธ์ของคนใน

ชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน การประกอบอาชีพและเศรษฐกิจของชุมชน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ทางด้านกายภาพ และการพัฒนาพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ภาครัฐ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ เช่น งานพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมของเขตบางขุนเทียน งานเกษตรของเขตบางขุนเทียน ซึ่งเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะมีส่วนร่วมในการจัดทำหรือดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน เช่น โครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่เชิงนิเวศ โครงการพัฒนาสาธารณูปโภค โครงการแก้ปัญหาเร่งด่วนที่จัดทำขึ้น แผน/โครงการการจัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาพื้นที่ของชุมชน โดยทั้งนี้จะทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ได้ปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ อย่างไม่เป็นทางการ ตามแนวคำถามที่ได้กำหนด เช่น นโยบายของแต่ละหน่วยงานในการพัฒนาพื้นที่ วิธีการดำเนินการตามโครงการที่ได้ปฏิบัติมา ปัญหาและอุปสรรครวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการตามโครงการ ส่วนภาคเอกชนนั้นจะทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านอาหารที่มีที่นั่งไม่ต่ำกว่า 100 ที่นั่ง และร้านค้าที่ขายอาหารทะเลสด ทั้งนี้เพื่อพิจารณาถึงความสามารถของภาคเอกชนในการรองรับการท่องเที่ยว ปัจจัยที่มีต่อการส่งเสริมทางด้านธุรกิจ สภาพเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพดังที่ได้กล่าวในข้างต้น ดังนั้นจึงเป็นการนำเสนอข้อมูลตามเหตุและผลที่ได้ศึกษามา ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงไม่กำหนดจำนวนคนที่ต้องสอบถามในแต่ละกลุ่ม แต่จะพิจารณาจากคุณสมบัติและความน่าเชื่อถือของผู้ให้สัมภาษณ์หรือให้ข้อมูลที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นสำคัญ เพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหาตามเหตุและผลที่นำเสนอ

5. ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาพื้นที่เป้าหมายเท่านั้นคือ พื้นที่ที่เป็นเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ได้จัดดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน
2. การวิจัยครั้งนี้กระทำในช่วง เดือนกันยายน พ.ศ.2545 – เดือน เมษายน พ.ศ.2546

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

พื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน หมายถึง พื้นที่ที่ตั้งอยู่บริเวณ หมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 10 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่เดียวในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอาณาเขตติดกับชายฝั่งทะเล

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง กลยุทธ์การท่องเที่ยวซึ่งสร้างผลประโยชน์กับทั้งธรรมชาติและ การพัฒนาโดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น

การเสริมสร้างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การร่วมมือและการสนับสนุนของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้วยการแสดงความคิดเห็นหรือการกระทำในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นไปเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมปฏิบัติการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน

ภาคประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลเขตบางขุนเทียน ในพื้นที่หมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 10 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ภาครัฐ หมายถึง หน่วยงานในสำนักงานเขตบางขุนเทียนที่ปฏิบัติหน้าที่และดูแลพื้นที่ชายฝั่งทะเล เขตบางขุนเทียน ในการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น งานปกครอง งานพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม

ภาคเอกชน หมายถึง ผู้ประกอบการทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลเขตบางขุนเทียน